

Het Ridderlaanplantsoen in Den Haag

S.G.A. Doorenbos (1891-1980) kan met recht de vader van het Ridderlaanplantsoen worden genoemd. Vanaf 1927 was hij directeur van de Gemeentelijke Plantsoendienst in Den Haag. Tijdens zijn leven ontwikkelde Doorenbos zich tot de meest vermaarde dendroloog van Nederland. Van 1928-1965 was hij voorzitter van de Nederlandse Dendrologische Vereniging (NDV). In 1978 werd door de NDV de Doorenbospenning ingesteld voor personen die zich verdienstelijk hebben gemaakt in de dendrologie.

Op 26 november 1942 werd Doorenbos als directeur geschorst, omdat hij weigerde mee te werken aan de aan-

leg van een 250 meter brede tankwal (*Westwall*) dwars door Den Haag. Aan een vriend schreef hij: '(...) dat hij geen schootsveld voor de bezetter wilde maken; dat hij niet wilde meewerken aan de vernieling van 's-Gravenhage; dat dergelijk slooperswerk nooit door zijn Dienst was gedaan; dat er ongelukkigerwijs aannemers genoeg voor te vinden zijn.'

Een moedig mens, die Doorenbos! Tijdens zijn schorsing, later gevolgd door ontslag, verrichtte Doorenbos veel voorbereidend werk voor de wederopbouw van Den Haag na de bevrijding. Op 7 mei 1945 werd hij in zijn oude functie hersteld.¹

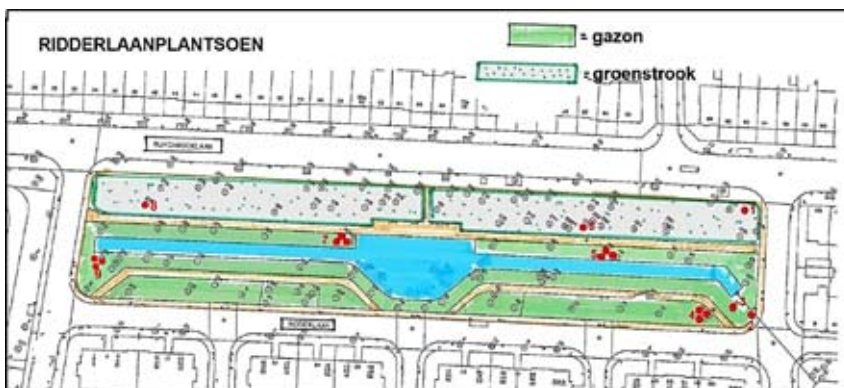

Afbeelding van de S.G.A. Doorenbospenning (in zilver en in brons) waarmee de NDV de verdiensten van dendrologen eert

Een bijzonder arboretum

De vijverpartij tussen Ruychrocklaan en Ridderlaan in Den Haag werd vrijwel zeker in 1940-1941 aangelegd. Het was Doorenbos die rondom de vijver een collectie bijzondere bomen plantte: het Ridderlaanplantsoen. Soms wordt daarom nog wel gesproken over het 'Doorenbosplantsoen'. Nog steeds staat er in het plantsoen een aantal zeldzame bomen, vermoedelijk geplant door Doorenbos. Helaas heeft hij geen inventarisatie nagelaten.

Plattegrond van het Ridderlaanplantsoen

Om er slechts enkele te noemen (zie cijfers en rode stippen op het kaartje): *Ulmus parvifolia* (1), *Acer pseudoplatanus* 'Costorphinense' (2), *Crataegus xpersimilis* 'Splendens' (3), een groep *Malus hupehensis* (4), drie *Alnus glutinosa* 'Aurea' (5), een grote *Euonymus hamiltonianus* 'Den Haag' (6), *Fagus sylvatica* 'Rotundifolia', *Acer pseudoplatanus* 'Leopoldii' (of 'Prince Camille de Rohan') (9). En er staan nog veel meer bijzondere, houtige gewassen in het plantsoen. Het ligt in het voornemen om een totale inventarisatie te maken, compleet met een plattegrondje. Het zou mooi zijn dat als een apart document uit te geven. Zeer interessant voor deskundigen, maar ook voor wijkbewoners! In de loop der jaren zijn al te hooi en te gras op verzoek nieuwe, bijzondere bomen bij geplant, zeker de laatste tien jaar. De gemeente Den Haag staat hier welwillend tegenover, omdat het bijzondere karakter van dit kleine arboretum, midden in de stad nog wel, wordt erkend. Daarom bijvoorbeeld werden twee jaar geleden door de gemeente drie *Betulus utilis* 'Doorenbos' (7) geplant. Een hommage aan Doorenbos! Door gebrekkige financiën of andere prioriteiten gaat het wel eens langzamer dan gewenst, maar geduld is een schone zaak. Een lange lijst met gewenste beplanting ligt al enige tijd klaar.

Het plantsoen in de toekomst

In 2014 kwam het goede nieuws dat er een aanzienlijk geldbedrag beschikbaar zou komen 'waarvoor het assortiment snel moest worden aangekocht'. De wensenlijst lag dus klaar, en inderdaad konden mede daarvoor bestellingen spoedig worden uitgezet. Iedereen heeft inmiddels kunnen waarnemen dat veel onderbegroeiing in het nogal verwaarloosde plantsoen is weggehaald. Dit is zorgvuldig en onder begeleiding gebeurd, juist om waardevolle elementen te bewaren. Inmiddels heeft ook aanplant van nieuw materiaal plaatsgevonden en zijn bodembedekkers aangebracht. Door een interne communicatiefout bij de gemeente zijn helaas wel wat (te) kleine planten aangeschaft waardoor, als zij aanslaan, het langer gaat duren voordat ze tot volle wasdom komen. Maar ja, ze staan er daarna decennia en hopelijk langer. Een aantal bijzondere bomen zoals de Katsuraboom (*Cercidiphyllum japonicum*) en een Weichselboom (*Prunus mahaleb*) moet nog worden aangeschaft.

Als de nieuwe aanplant succesvol is, zal zeer waarschijnlijk dit plantsoen zijn oude glorie terugkrijgen. Een groen kleinood voor de wijk en de stad. Het zal geen replica zijn van de oorspronkelijke aan-

Twee van de bijzondere bomen in het plantsoen: *Acer pseudoplatanus* 'Costorphinense' en *Crataegus xpersimilis* 'Splendens'

Foto: Joost Gieskes

De vijverpartij dateert van rond 1941
Foto: Gemeentearchief, Han Douwes

leg, maar Doorenbos blijft de grote inspirator. Hoe zullen we het noemen? Het Ridderlaanplantsoen? Het Doorenbosplantsoen?

Tenslotte: in het najaar 2013 zijn duizenden bollen geplant. De weergoden waren ons welgezind en het werd een pracht en praal in het voorjaar. □

Literatuur:

¹. J. Belder (1988). *Jaarboek Die Haghe*. Gemeentearchief Den Haag.

